אישים באגרות הראי"ה

# ד"ר אליאס, מורה בפתח תקווה

## מורה בתלמוד התורה בפתח תקווה · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

## בקצרה

ד"ר אליאס היה מורה בתלמוד התורה של פתח תקווה. פרטים ביוגרפיים עליו לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליו כאן הוא מן האגרות.

## הרב קוק על ד"ר אליאס

בחשוון תרע"א (1910) הרב קוק מספר לשם טוב גפן, שליח הישיבה, שד"ר אליאס, "אחד מהמורים של הת"ת דפתח-תקוה", בא בכל ערב שבת לשיעור בחושן משפט בישיבה ביפו (ראו בפרשת הישיבה ביפו (תרס"ז-תרע"ד)), "והרי הוא ג"כ ת"ל מקבל השפעה רוחנית ממוסדנו, וחוזר ומשפיע" על הדור הצעיר במושבה. הרב קוק מוסיף שד"ר אליאס וד"ר אויערבאך ייסדו בפתח תקווה מכון לחינוך מורים (כרך ב', אגרת שלט).

## האגרות

**כרך ב', אגרת שלט:** לשם טוב גפן: ד"ר אליאס בא בכל ערב שבת לשיעור בישיבה, וייסד עם ד"ר אויערבאך מכון לחינוך מורים בפתח תקווה.

*"ואחד מהמורים של הת"ת דפתח-תקוה, ד"ר אליאס, בא בכל עש"ק לשיעור חו"מ"*

# נוסח האגרות

1 האגרות שבהן נזכר ד"ר אליאס, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה

# אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת שלט

## תמצית האגרת

**תאריך ומקום:** כ"ב מרחשוון תרע"א - יפו **נמען:** שם טוב גפן (שליח הישיבה)

דיווח על התקדמות הישיבה: הרב קוק הוסיף שלושה שיעורים בשבוע בספר הכוזרי. הצטרף תלמיד מירושלים. ד"ר אליאס, מורה מפתח תקווה, בא לשיעור בחושן משפט ומשפיע על הדור הצעיר. נוסד בפתח תקווה מכון להכשרת מורים, ותלמידיו יבואו לישיבה פעמיים בחודש. עשירים יראי שמים בגרמניה עומדים לשלוח את בניהם.

### עיקרי הדברים

- התקדמות הישיבה.
- שיעורים בכוזרי.
- השפעה על פתח תקווה ועל מכון המורים.
- תלמידים מגרמניה.

### נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ב מרחשון תרע"א[4].

לכ'[5] ידידי הרה"ח[6] הנעלה ומפואר מו"ה[7] שם טוב גפן נ"י[8], שלו'[9]

וברכה.

מכתביו היקרים קבלנו. כן השילוח השני, ונמסר לב"ב כפי החשבון.

ע"ד[10] הישיבה, ב"ה סימני קדמה איכותית נראים במפעלנו. כעת הוספתי את המקצע החביב והיסודי של לימוד חכמת דתנו הקדושה, הפנימית, בהגידי שלשה שיעורים בשבוע את הכוזרי ע"פ[11] הרצאותי בהרחבה ב"ה.

תלמיד צעיר בעל כשרון מירושלים נתוסף לנו. ואחד מהמורים של הת"ת[12] דפתח-תקוה, ד"ר[13] אליאס, בא בכל עש"ק[14] לשיעור חו"מ[15], והרי הוא ג"כ[16] ת"ל[17] מקבל השפעה רוחנית ממוסדנו, וחוזר ומשפיע ב"ה בגאון ד' על הדור הצעיר שבמושבה החשובה והגדולה שביהודה הנ"ל[18]. והפרי ב"ה כבר ניכר לטובה. נוסד ג"כ ע"י[19] ד"ר אויערבאך ודי"ר[20] אליאס הנ"ל בפ"ת[21] מכון לחינוך מורים, שמשתלמים בו איזה צעירים בעלי כשרון, והוסכם שיבואו אלינו ג"כ פעמיים בחדש, להסדר בסידור הרוחני והמוסרי הראוי למטרתנו הכללית. מכל אלה הסעיפים יחד ת"ל הולכת אבוקת האור ומתגדלת, וב"ה[22] בפנים אחרות מביטים כבר הרבה רחוקים על הדת והיהדות, מעת אל עת אשר יופיע יותר אור מגמתנו, וכ"ז מוסיף און ואמץ בלבבי להתחזק בשם ד' להגדלת פעלנו.

כן הובאו ידיעות ע"י ד"ר ענגיל, שמעשירי אשכנז היראים מתעתדים לשלוח לנו מבניהם המצויינים. יאספו נא נדחי עם קודש הנושאים עין אל עז ד', אל טוהר אור תורה, ויקימו לנו אבן בוחן ופינת יקרת בהררי קודש, בעת התעוררות תחית עם ד' ונצח ישראל.

את המכתב הכללי, תחת הנאבד, הנה שלחנו, וע"ד[23] הדפסתו אם יודיע כ"ת[24] שהוא מוכרח נדפיס בל"נ[25].

ע"ד שנוי שם מישיבה למדרש, מצדי איני מוצא בזה תוכן, אבל דברים שבטעם לעולם אינם שוים לכל.

הנני חותם בברכה באה"ר[26] כנה"י[27],

**הק' אברהם יצחק ה"ק**

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"א - השנה תרע"א (1910/1911)
5. לכ' - לכבוד
6. הרה"ח - הרב החסיד
7. מו"ה - מורנו הרב
8. נ"י - נרו יאיר
9. שלו' - שלום
10. ע"ד - על דבר
11. ע"פ - על פי
12. התי"ת - התלמוד תורה
13. ד"ר - דוקטור
14. עש"ק - ערב שבת קודש
15. חו"מ - חושן משפט
16. ג"כ - גם כן
17. ת"ל - תודה לא-ל
18. הנ"ל - הנזכר לעיל
19. ע"י - על ידי
20. ודו"ר - ודוקטור
21. בפ"ת - בפתח תקוה
22. וב"ה - וברוך השם
23. וע"ד - ועל דבר
24. כ"ת - כבוד תורתו
25. בל"נ - בלי נדר
26. באה"ר - באהבה רבה
27. כנה"י - כנפשו היקרה